چرا با وجود پایین آمدن نرخ ارز، قیمت بلیت هواپیما کاهش نمی‌یابد؟

رئیس کمیسیون عمران مجلس گفت: در شرایط کنونی این سؤال مطرح می‌شود که چرا با وجود پایین آمدن نرخ ارز، قیمت بلیت هواپیما کاهش نمی‌یابد، جواب این سؤال تداوم فعالیت شرکت‌های چارتری و عدم نظارت سازمان هواپیمایی بر عملکرد ایرلاین‌هاست. محمدرضا رضایی‌کوچی، رئیس کمیسیون عمران مجلس در گفت‌وگو با خبرگزاری خانه ملت، با انتقاد از افزایش غیرمنطقی قیمت بلیت هواپیما گفت: متأسفانه نرخ بلیت پروازهای هوایی در سال‌های اخیر مدام در حال افزایش است و هیچ نظارتی برای کنترل این قیمت‌ها وجود ندارد. نماینده مردم جهرم در مجلس شورای اسلامی، با انتقاد از تداوم فعالیت شرکت‌های چارتری در حوزه پروازهای هوایی گفت: قطعاً یکی از عوامل اصلی افزایش قیمت بلیت هواپیما به‌ویژه در ایام خاص، فعالیت چارتری‌هاست. رضایی‌کوچی ادامه داد: در شرایط کنونی میزان تعداد مسافران و متقاضیان استفاده از پروازهای هوایی بسیار بیشتر از میزان صندلی‌های موجود هواپیماهاست.

گزارش جام جم از ضعف و قوت‌های سامانه شفافیت عملکرد دولت

شفافیت با دسترسی محدود

گروه اقتصادی

در هفته دولت، امسال شاهد راه‌اندازی سامانه اینترنتی شفافیت عملکرد دولت بودیم که در آن به ارائه عملکرد وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی پرداخته شده است. امسال برای اولین بار است که سازمان امور اداری و استخدامی شاخص‌های اختصاصی ارزیابی دستگاه‌های دولتی را در راستای شفافیت به طور اینترنتی برای اطلاع عموم منتشر کرده که البته این سامانه چندان شفاف هم نیست و نواقص متعددی دارد.

در سامانه شفافیت عملکرد دولت، به ارزیابی کارکرد ۹۸ دستگاه اجرایی در سال ۱۳۹۷ بر مبنای شاخص‌های مرتبط، پرداخته شده که به ندرت شاهد نمره منفی به کارنامه دستگاه‌های اجرایی هستیم. براساس گزارش سامانه شفافیت، بیش از ۶۰ درصد دستگاه‌های اجرایی در تمامی شاخص‌ها نمره کامل (۱۰۰ درصد تحقق اهداف) به‌دست آورده‌اند، ضمن آن که عملکرد هیچ یك از دستگاه‌ها به طور کامل در همه شاخص‌ها، منفی نبوده است؛ بنابراین به‌طور قاطع می‌توان گفت سامانه شفافیت به دولت نمره مثبت داده است.

شیوه نمره‌دهی به دستگاه‌ها

در سامانه شفافیت عملکرد دولت، برای هر دستگاه چند شاخص ارزیابی مدنظر قرار گرفته و بر اساس آن شاخص‌ها به دستگاه مربوط نمره داده شده است. این شاخص‌ها بر اساس وظایف دستگاه‌ها مطابق قوانین و مقررات، استخراج شده است.

مثلا برای ارزیابی عملکرد مرکز آمار، شاخص‌های رو به رو مورد بررسی قرار گرفته و به طور درصدی برای تحقق اهداف هر یك نمره داده شده است.

بخش مهم ارزیابی عملکرد دستگاه‌ها، مستندات مربوط به تحقق اهداف است. مثلا در مورد مرکز آمار برای شاخص نسبت طرح‌های آماری اجرا شده به کل طرح‌های آماری هدف‌گذاری شده در سال ۱۳۹۷ (استانی و ملی)، نمره کامل (۱۰۰ درصد) لحاظ شده اما در بخش مستندات، هیچ مستندی ارائه نشده که خواننده متوجه شود این ارزیابی صرفا یك ادعاست یا واقعا اهداف مدنظر محقق شده است.

مرکز آمار ایران

برخی از شاخص‌ها به علت عدم رعایت استانداردهای انتشار داده نقص فنی

عنوان محور	عنوان شاخص
آمار و اطلاعات	نسبت طرح های آماری اجرا شده به کل طرح های آماری هدف‌گذاری شده در سال ۱۳۹۷(استانی و ملی)
آمار و اطلاعات	تولید و انتشار نماگرها و شاخص های اصلی آمارهای رسمی
آمار و اطلاعات	اجرای برنامه ملی آمار
آمار و اطلاعات	درصد توسعه آمارهای ثبتی مبنا توسط اجرای طرح نظام جامع ثبت آمارهای ایران به هدفهای تعریف شده برای سال ۱۳۹۷
آمار و اطلاعات	تهیه و تدوین گزارشات حساب های ملی و منطقه ای
آمار و اطلاعات	نسبت سامانه های ثبتی نظارت شده به کل سامانه های ثبتی

نمره مثبت به دستگاه‌های جنجالی

سامانه شفافیت دولت درباره عملکرد سازمان خصوصی‌سازی که در یك سال اخیر انتقادات بسیاری به آن وارد شد و درنهایت به دستگیری رئیس آن انجامید، نتایج جالبی ارائه کرده است.

در این سامانه، عملکرد سازمان خصوصی‌سازی در چهار شاخص کاهش تصدیگری دولت از طریق واگذاری (فروش) برخی از بنگاه‌ها و تعیین تکلیف سایر بنگاه‌های مصوب، سهم بخش خصوصی واقعی از واگذاری‌ها، افزایش بهره‌وری بنگاه‌های واگذار شده از طریق اعمال سیاست‌های تشویقی و میزان نظارت بر شرکت‌های در حال واگذاری و واگذار شده ارزیابی و در هر چهار شاخص، عملکرد سازمان خصوصی‌سازی مثبت اعلام شده است.

سازمان‌های تمام محرمانه

در سامانه شفافیت دولت، اعلام شده سازمان سرمایه‌گذاری و کمك‌های اقتصادی و فنی ایران در قالب مکاتبه رسمی، برخی مستندات را محرمانه اعلام کرده است؛ اما در هر پنج شاخص ارزیابی عملکرد این سازمان، هیچ‌رقمی برای عملکرد درج نشده، اما عملکرد این سازمان تماما مثبت لحاظ و البته اعلام شده که همه مستندات، محرمانه است. این در حالی است که آمار سرمایه‌گذاری خارجی کشور به طور سالانه توسط سازمان بین‌المللی آنکتاد منتشر می‌شود و مشخص نیست چرا آماری که در اینترنت وجود دارد، محرمانه قلمداد شده است.

این نحوه انتشار گزارش عملکرد، هیچ ارتباطی با شفافیت ندارد، چرا که نه آمار و ارقام عملکرد سازمان سرمایه‌گذاری ارائه شده و نه هیچ مستندی، صرفا عنوان شده عملکرد این سازمان در همه شاخص‌ها مثبت بوده است.

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور هم اطلاعات برنامه و عملکرد تمامی شاخص‌های اختصاصی خود را در سال ۱۳۹۷ محرمانه اعلام کرده است.

سازمان‌هایی با نمره قبولی کامل

در گزارش عملکرد دولت برای اکثر دستگاه‌های زیرمجموعه نمره کامل درج شده یعنی برای همه شاخص‌ها نمره‌مثبت داده شده است.

این دستگاه‌ها عبارتند از:

۱. شرکت ملی گاز ایران
۲. شرکت ملی نفت ایران
۳. شرکت مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران
۴. وزارت نفت
۵. وزارت ورزش و جوانان
۶. سازمان دامپزشکی کشور
۷. بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
۸. سازمان ملی بهره‌وری
۹. ستاد سازمان اداری استخدامی
۱۰. مرکز آموزش مدیریت دولتی ایران
۱۱. سازمان نقشه‌برداری کشور
۱۲. مرکز آمار ایران
۱۳. سازمان پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۱۴. سازمان تبلیغات اسلامی
۱۵. سازمان حفاظت محیط‌زیست
۱۶. سازمان زندان‌ها
۱۷. معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری
۱۸. سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور
۱۹. پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات
۲۰. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
۲۱. شرکت پست ایران
۲۲. شرکت خدمات هوایی پیام
۲۳. سازمان بورس و اوراق بهادار
۲۴. وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۵. سازمان سرمایه‌گذاری و کمك‌های اقتصادی و فنی ایران
۲۶. سازمان خصوصی‌سازی
۲۷. وزارت امور خارجه
۲۸. انستیتو پاستور ایران
۲۹. سازمان بهزیستی
۳۰. سازمان فنی و حرفه‌ای کشور
۳۱. سازمان امور اراضی
۳۲. سازمان امور عشایری
۳۳. سازمان تحقیقات و آموزش و ترویج کشاورزی
۳۴. سازمان چای
۳۵. سازمان حفظ نباتات
۳۶. سازمان دامپزشکی کشور
۳۷. سازمان شیلات
۳۸. سازمان مرکزی تعاون روستایی
۳۹. وزارت دادگستری
۴۰. آزمایشگاه فنی و مکانیك خاك
۴۱. سازمان مجری تاسیسات دولتی و عمومی
۴۲. سازمان ملی زمین و مسکن
۴۳. سازمان هواشناسی
۴۴. سازمان بازآفرینی شهری
۴۵. سازمان توسعه تجارت ایران
۴۶. سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران
۴۷. سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان
۴۸. سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی
۴۹. سازمان صنایع کوچك و شهرك‌های صنعتی
۵۰. سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران
۵۱. سازمان سنجش آموزش کشور
۵۲. سازمان اوقاف و امور خیریه
۵۳. سازمان حج و زیارت
۵۴. سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران
۵۵. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۵۶. سازمان ثبت‌احوال کشور

گام رو به جلو

انتشار عمومی گزارش عملکرد دستگاه‌های اجرایی، قطعا یک گام جدی و رو به جلو در زمینه شفافیت و اطلاع‌رسانی محسوب می‌شود. تا پیش از این، همه ساله در هفته دولت، دستگاه‌های اجرایی، مدیران و کارمندان نمونه کشوری معرفی شده و در مراسمی مورد تقدیر رئیس جمهور قرار می‌گرفتند اما هیچ‌گاه اعلام نمی‌شد که معیار انتخاب برگزیدگان چه چیزی بوده است. اما امسال با راه‌اندازی سامانه شفافیت عملکرد دولت، به راحتی می‌توان فهمید که چرا برخی دستگاه‌ها از نگاه دولت، عملکرد بهتری داشته و شایسته تقدیر بوده‌اند.

با رفع نواقص این سامانه که در گزارش جام جم به آنها اشاره شده، قطعا گام رو به جلوی شفافیت عملکرد دولت، کامل خواهد شد.

دستیابی به اطلاعات نادر

گزارش عملکرد برخی دستگاه‌های اجرایی حاوی اطلاعات ناب و نادری است که تا پیش از این هیچ‌گاه به طور رسمی منتشر نمی‌شد. مثلا در زمینه فرار مالیاتی، همواره آمار و ارقام تقریبی و شفاهی ذکر می‌شد، اما در گزارش سامانه شفافیت از عملکرد سازمان امور مالیاتی مشخص شده که وصول مطالبات مالیاتی از محل فرار مالیاتی در سال ۱۳۹۷ حدود ۹۶ میلیارد تومان بوده است. این رقم از دلالان محصولات اولیه پتروشیمی و تراکنش‌های بانکی اخذ شده است، یعنی تا قبل از سال ۱۳۹۷ این افراد مالیات نمی‌پرداختند اما سال گذشته دولت توانسته آنها را به تور مالیات بیاندازد.

محرمانگی در سامانه شفافیت

در گزارش عملکرد برخی دستگاه‌ها جلوی ستون مستندات، واژه «محرمانه» درج شده اما توضیح داده نشده چرا مستندات این بخش، محرمانه تلقی شده است.

مثلا درباره عملکرد سازمان خصوصی‌سازی از لحاظ دو شاخص افزایش بهره‌وری بنگاه‌های واگذار شده از طریق اعمال سیاست‌های تشویقی و میزان نظارت بر شرکت‌های در حال واگذاری و واگذار شده که مثبت اعلام شده، هیچ مستندی ارائه نشده چراکه مستندات، محرمانه تلقی شده است. مشخص نیست چرا باید مستندات مربوط به این دو شاخص، مهر محرمانه بخورد. ضمن آن که از چهار شاخصی که بر مبنای آنها عملکرد سازمان خصوصی‌سازی ارزیابی شده، مستندات دو شاخص، محرمانه اعلام شده، مستندات یك شاخص در دسترس نیست و فقط برای یك شاخص، مستندات ارائه شده است. طبیعی است با این نحوه اطلاع‌رسانی به‌راحتی نمی‌توان قضاوت مثبت درباره عملکرد خصوصی‌سازی را باور کرد.

نمره‌های بی‌سند

سامانه شفافیت در مورد عملکرد برخی دستگاه‌ها، هیچ سندی ارائه نکرده و جلوی ستون مستندات، واژه «فاقد مستندات» را ذکر کرده است.

مثلا درباره عملکرد بودجه‌ای سازمان برنامه و بودجه، صرفا نمره مثبت و منفی داده شده اما مستندات آن ارائه نشده است.

سازمان‌های نیمه‌محرمانه

سازمان‌هایی همچون گمرك تقریبا برای نصف عملکرد خود مستنداتی ارائه نکرده‌اند. در سامانه شفافیت اعلام شده که سازمان گمرك در قالب مکاتبه رسمی، برخی از مستندات را محرمانه اعلام کرده است. مثلا گمرك، درصد تحقق درآمدهای پیش‌بینی‌شده در قانون بودجه را محرمانه اعلام کرده است، در حالی که این آمار سال‌هاست به طور ماهانه توسط بانك مرکزی منتشر می‌شود.

غایبان بزرگ در سامانه شفافیت، عملکرد بانك مرکزی، بانك‌های دولتی و بسیاری از شرکت‌های بزرگ دولتی جاافتاده‌اند. درباره علت غیبت این دستگاه‌ها هیچ توضیحی داده نشده است

تشکر از خود سازمان اداری و استخدامی که این سامانه را تهیه کرده، به خودش نمره کامل داده است. جالب آن که این سازمان برای برخی شاخص‌ها که هیچ اقدامی نکرده نیز نمره ۱۰۰ به خودش داده است. مثلا در مورد سامانه جامع حقوق و مزایای کارکنان دولت که طبق ماده ۲۹ قانون برنامه ششم توسعه باید در سال ۱۳۹۶ راه‌اندازی می‌شد و هنوز راه‌اندازی نشده و روز دوشنبه وزیر اقتصاد هم بابت آن از مجلس کارت زرد گرفت، عملکرد سازمان اداری و استخدامی، مثبت اعلام شده است

نبض اقتصاد

۲ کارت زرد به وزیر اقتصاد

دیروز فرهاد دژپسند، وزیر اقتصاد و دارایی در صحن مجلس حاضر شد تا به دو سوال ملی نمایندگان پاسخ دهد که در هر دو مورد نمایندگان از جواب‌های وی قانع نشدند.

به گزارش خبرگزاری خانه ملت، نمایندگان مجلس از توضیحات وزیر اقتصاد درباره دو سوال مربوط به عدم راه‌اندازی سامانه ثبت حقوق مدیران و عدم اطلاع‌رسانی قبلی به مشتریان بانك‌ها مبنی بر فعال‌سازی سامانه ارسال پیامك و برداشت کارمزد بدون اجازه مشتریان قانع نشدند.

شرایط ثبت‌نام متقاضیان مسکن اقدام ملی

علی نبیان، معاون وزیر راه و شهرسازی در جمع خبرنگاران درباره طرح اقدام ملی تولید مسکن گفت: مزیت طرح اقدام ملی که قرار است ۴۰۰ هزار مسکن تولید شود این است که خدمات زیربنایی آن آماده است. شرایط ثبت‌نام هم این‌گونه است که نباید فرم «ج» متقاضیان قرمز باشد و نباید از تسهیلات دولتی استفاده کرده باشند. نبیان گفت: جلساتی با مدیرعامل بانك مسکن در خصوص اتصال صندوق پس‌انداز یکم به طرح اقدام ملی تولید مسکن برگزار شده و این بانك موافق این برنامه است. این برنامه به‌زودی طبق یك تفاهم‌نامه‌ای که با بانك مسکن انجام می‌شود اجرایی خواهد شد.

معاون وزیر راه و شهرسازی با اشاره به این‌که به دنبال آن بودیم که دغدغه‌های مردم در حوزه مسکن را کاهش دهیم گفت: بر این اساس مقدمات ساخت ۴۰۰ هزار واحد در سطح کشور فراهم شده که سهم شهرهای جدید ۲۰۰ هزار واحد است که زمین آن را شرکت عمران شهرهای جدید تأمین خواهد کرد و صد هزار واحد را شرکت بازآفرینی و صد هزار واحد مسکونی نیز به‌عهده بنیاد مسکن گذاشته شده است.

نبیان با اشاره به این‌که وظیفه سازمان ملی زمین این است که زمین مورد نیاز به منظور ساخت این ۲۰۰ هزار واحد برای شرکت بازآفرینی و بنیاد مسکن تأمین شود گفت: در شهرهایی که بنیاد مسکن و شرکت بازآفرینی زمین نداشته باشد، وظیفه سازمان ملی زمین و مسکن است که به آنها زمین واگذار کند. در چابهار برای رفع حاشیه‌نشینی ۱۰۵۰ هکتار به شرکت بازآفرینی شهر واگذار شده است.

سرگردانی واردکنندگان با تصمیم دولت

پس از آن‌که به اصرار رئیس‌جمهور اختیارات بازرگانی کشاورزی به وزارت صمت واگذار شد، واردکنندگان نهاده‌ها و کالاهای اساسی گلایه دارند هنوز سامانه جامع تجارت اصلاح نشده و درخواست‌های آنها بدون اقدام مانده است.

احمدرضا رحیمی واردکننده کالاهای اساسی و نهاده‌های دامی به فارس گفت: یك ماه و نیم پیش قانون انتزاع (تمرکز وظایف بازرگانی کشاورزی در وزارت جهاد) دو سال معلق و اختیارات بازرگانی بخش کشاورزی به وزارت صمت محول شد اما طی این مدت «سامانه جامع تجارت» که برای رفع مشکلات واردکنندگان و تسهیل واردات راه‌اندازی شده بود همچنان اصلاح نشده و واردکنندگان با مشکلات زیادی مواجه شدند.

وی افزود: زمانی که واردکنندگان به صورت اینترنتی به این سامانه مراجعه می‌کنند همچنان به وزارت جهاد کشاورزی ارجاع داده می‌شوند در حالی که این وزارتخانه از نظر قانونی در این مورد اختیاری ندارد و هیچ کاری انجام نمی‌دهد بنابراین درخواست واردکنندگان بدون اقدام باقی می‌ماند.

این واردکننده کالاهای اساسی تأکید کرد که چطور ممکن است تحولی در ساختار اداری ایجاد شود و هیچ اصلاحی در سامانه‌های آن صورت نگیرد.

سامانه جامع تجارت قبلاً با وزارت جهاد کار می‌کرد و اکنون این وزارتخانه اختیاری در این سامانه ندارد اما همچنان زمانی که به این سامانه مراجعه می‌کنیم گزینه‌هایی وجود دارد که وزارت جهاد باید آن را تأیید کند.

این واردکننده گفت: ما دچار خودتحریمی هستیم و مشکلاتی که در سیستم‌های اداری وجود دارد ما را بیشتر از کشورهای دیگر تحریم کرده است. تمام مراحل ترخیص کالا از گمرك انجام شده اما به دلیل مشکلات سامانه نمی‌توانیم مجوز نهایی ترخیص را بگیریم در حالی که ماهانه ۲۵۰ میلیون تومان هزینه انبارداری است.